

ELŐTERJESZTÉS

Szár Községi Önkormányzat Képviselő-testülete 2025. szeptember 25-i rendes ülésének 4. napirendi pontjához

Tárgy: Döntés a Teleki László Alapítvány által meghirdetett Népi Építészeti Programban történő részvételről

Tisztelt Képviselő-testület!

A Népi Építészeti Program folytatásáról szóló 1021/2019. (II.6.) Korm. határozatban foglalt kormányzati szándékkal összhangban a Népi Építészeti Program támogatást nyújt egyedi védelem alatt álló népi építészeti emlékek helyreállításához. Ennek megvalósításával összefüggő szakmai, minőségbiztosítási és egyéb feladatok ellátásával a Teleki László Alapítvány foglalkozik. A támogatás célja a Magyarországon álló népi építészeti emlékek veszélyelhárítását, állagmegóvását, részleges vagy teljes helyreállítását megelőző és megalapozó előkészítő dokumentációk, kutatások elkészítése.

A pályázati tájékoztatót az előterjesztés **1. melléklete**ként csatolom.

Szár Községi Önkormányzat pályázati forrásból 2021. július 29-én megvásárolta a Szár, Rákóczi Ferenc utca 23. alatti, 460 helyrajzi számú ingatlant, mely 1973 óta műemléki védelem alatt áll. Az ingatlan megvásárlásával a terv az volt, hogy egy olyan többcélú színtér kerüljön kialakításra és hosszútávú működtetésre, ahol megismerhető legyen mindenki számára a helyi és nemzetiségi tárgyi és kulturális emlékek. Az ingatlan megvásárlásához szükséges pályázati forrást a Szári Német Nemzetiségi Önkormányzat közreműködésével nyertük el.

2022 decemberében a Fejér Megyei Kormányhivatal kötelezésére elkészült a tartószerkezeti szakvélemény. 2023 nyarán a Nemzeti Adó- és Vámhivatal kötelezte az önkormányzatot az élet- és balesetveszélyes állapot megszüntetésére. A kötelezés végrehajtásának felfüggesztése mellett a kötelezésben szereplő munkákat megrendeltük. A kivitelezés határideje 2025. december 31.

2023 márciusában már tervezési árajánlatot kértünk a műemlék külső és belső felújítás örökségvédelmi engedélyezési tervdokumentáció elkészítésére, forrást azonban azóta sem sikerült találni a tervezési költségekre. A tervezésre újabb árajánlatot kértünk, amely az előterjesztés **2. melléklete**ként pótlólag kerül kiküldésre.

A Népi Építészeti Programban beadandó egyedi kérelem beadási határideje 2025. szeptember 29. A maximális vissza nem térítendő támogatás összege 2 M Ft.

A benyújtásról és a saját forrás biztosításáról képviselő-testületi határozat csatolása szükséges. Saját forrásként a kérelemben tervezett teljes projektköltség minimum 20%-ának meglétét kell igazolni.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a mellékelt határozati javaslatokat támogatni szíveskedjen.

Szár, 2025. szeptember 22.

Fenyvesi Szabolcs
polgármester

HATÁROZATI JAVASLATOK

Szár Községi Önkormányzat Képviselő-testületének .../2025. (....) határozata a Népi Építészeti Programban támogatási kérelem benyújtásáról

Szár Községi Önkormányzat Képviselő-testülete egyetért a Szár, Rákóczi Ferenc utca 23. alatti ingatlanra vonatkozóan a Népi Építészeti Program keretében népi építészeti értékek megújulását támogató szakmai előkészítésre igényelhető támogatási kérelem benyújtásával.

Határidő: 2025.09.29.

Felelős: Fenyvesi Szabolcs polgármester

.

Szár Községi Önkormányzat Képviselő-testületének .../2025. (....) határozata a Népi Építészeti Programban történő részvételhez szükséges saját forrás rendelkezésre állításáról

Szár Községi Önkormányzat Képviselő-testülete 2025. évi költségvetése K336 „Szakmai tevékenységet segítő szolgáltatások „rovatának és a hozzá tartozó áfa rovat terhére 500.000 forint saját forrást biztosít a Népi Építészeti Program keretében a Szár, Rákóczi Ferenc utca 23. alatti ingatlan felújítására vonatkozó szakmai előkészítés költségeire.

A teljes projekt bruttó költsége 2.500.000.- Ft az igényelt támogatás bruttó összege 2.000.000.-Ft, az önerő bruttó összege 500.000.- Ft.

Határidő: 2025.09.29.

Felelős: Fenyvesi Szabolcs polgármester

TÁJÉKOZTATÓ

A

**NÉPI ÉPÍTÉSZETI PROGRAM KERETÉBEN
NÉPI ÉPÍTÉSZETI ÉRTÉKEK MEGÚJULÁSÁT
TÁMOGATÓ SZAKMAI ELŐKÉSZÍTÉSRE VAGY
ÉPÜLETFELÚJÍTÁSRA
IGÉNYELHETŐ TÁMOGATÁSRÓL**

2025. AUGUSZTUS

A népi építészeti emlékek és a műemléki értéket képviselő vidéki épített örökség megóvása, megőrzése, fenntartása érdekében a 1601/2016. (XI. 8.) Korm. határozattal a Kormány létrehozta a Népi Építészeti Programot és a 1021/2019.(II.6.) Korm. határozattal döntött a Program meghosszabbításáról. A kormányhatározatokkal összhangban a veszélyeztetett népi építészeti örökségünk, a népi műemlékek, a műemléki értéket képviselő vidéki épített örökség megóvása, megőrzése, fenntartása érdekében – a Népi Építészeti Program (a továbbiakban: Program) támogatást nyújt egyedi védelem alatt álló népi építészeti emlékek helyreállításához. Ezen elsődleges célján túl, támogatja a területi védelem alatt álló együttesek meglévő történeti értékeinek megújítását az egyes emlékek felújításán keresztül, amivel hozzájárul a tájegységekre jellemző népi építészeti karaktert hordozó faluképek helyreállításához. **A 1021/2019. (II.6) számú kormányhatározat a Népi Építészeti Program megvalósításával összefüggő szakmai, minőségbiztosítási és egyéb feladatok ellátásával a Teleki László Alapítványt (a továbbiakban: Megvalósító) bízta meg.**

A magyarországi népi építészeti emlék helyreállítását megelőző szakmai dokumentációk elkészítéséhez, valamint épületfelújítási tevékenységgel járó helyreállításához nyújtható támogatás, amely egyedi támogatási kérelem (a továbbiakban: Támogatási Kérelem) benyújtásával igényelhető.

Jelen támogatás tájházak részére is elérhető az általános népi építészeti emlékek mellett. A magyarországi tájházak kiemelkedő értéket képviselnek a népi építészeti emlékek között: egy régió jellemző építésmódját őrzik a magyar nemzet számára. Magyarország Kormánya az emberiség egyetemes értékének tekinti ezen élő emlékeket, ezért javaslatára a 2000. december 28-án a Világörökség Központhoz *A tájház hálózat Magyarországon* címmel bejelentett helyszín felvételt nyert a Világörökségi Várományos Helyszínek Jegyzékébe. A 2012. január 1-jén hatályba lépett a világörökségről szóló 2011. évi LXXVII. törvény alapján 2015-ben a jegyzéket felülvizsgálva a *Világörökségi Várományos Helyszínek Jegyzékéről* szóló 27/2015. (VI. 2.) MvM rendelettel megerősítette az UNESCO világörökség várományosi listájára delegált magyarországi tájházak hálózatát. A Népi Építészeti Program céljainak megvalósításában kiemelt figyelmet fordít ezen örökség megtartására.

A Támogatási Kérelem formai és tartalmi követelményeit, a benyújtás módját, továbbá a bírálat menetét és főbb szempontjait a jelen Tájékoztató és a mellékelt részletes Útmutató **együttesen** tartalmazza.

Felhívjuk a támogatási lehetőség iránt érdeklődők szíves figyelmét, hogy **a jelen Tájékoztató nem minősül pályázati kiírásnak**, közzétételének célja, hogy felhívja a jogosultak figyelmét a Program megvalósítását szolgáló támogatási lehetőségre, és segítséget nyújtson az érdemi bírálatot megkönnyítő igénylési dokumentáció összeállításához.

A Program hivatalos nyelve a **magyar**.

A támogatás célja:

Forrás biztosítása olyan, **Magyarország területén álló népi építészeti emlékek**

- veszélyelhárítását,
- állagmegóvását, valamint
- részleges vagy teljes helyreállítását

megelőző és megalapozó előkészítő dokumentációk, kutatások elkészítéséhez, valamint épületfelújítási tevékenységekhez, amelyek az épített örökségnek műemléki értéket képviselő, egyedi védelem alatt álló elemei. A forrás felhasználása ezen elsődleges célja mellett támogatja a területi védelem alatt álló együttesek meglévő egyedi történeti értéket hordozó (jellemzően külső, homlokzati) elemeinek értékörző-megújító kezdeményezéseit is. A forráson keresztül a Megvalósító célja a hagyományos építészeti értékek megőrzése és helyreállítása a hagyományos építési technikák újraélesztésével.

Értelmező rendelkezések:

- a) **népi építészeti emlék**: a parasztság életformájából adódó, azt szolgáló, a 20. század közepéig egykori falvakban, falusi környezetben épült lakóházak, gazdasági épületek, kismesterségek műhelyei és a falusi közösségek építményei (pl. malom, csárda, tanítói/lelkészi lak, tűzoltószertár, szakrális kisemlékek).
- b) **egyedi védelem alatt álló épített örökségi elem**: a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 71. § (1) bekezdés d) pontja alapján vezetett központi, **közhiteles műemléki hatósági nyilvántartásban egyedi műemlékként nyilvántartott örökségi elem, vagy helyi önkormányzati (településképvédelmi) rendeletben a kérelem benyújtásának napjáig jogerősen megállapított helyi egyedi védelem alatt álló építészeti emlék.**
- c) **területi védelem**: jogszabállyal védetté nyilvánított ingatlanok együttese, mely kiterjedhet
1. a műemléki környezetre (MK);
 2. a műemléki jelentőségű területre (MJT);
 3. a helyi területi védelemre, ezen belül elsősorban
 - 3.a) a településszerkezetre (pl. utcahálózat, telekszerkezet, beépítési mód, az építési vonal, településszerkezeti szempontból jelentős zöldterület vagy növényzet);
 - 3.b) a településképre (külső településkép, belső településkép, utcakép);
 - 3.c) a településkarakterre (a településszerkezet, a településkép elemei, formái, anyagai, színvilága együttesen).
- d) **tájház, helyszín**: múzeumi rendeltetésű népi építészeti emlékek, a népi építészet szempontjából jelentős, népi műemlék épületekben berendezett enteriőröket bemutató együttes, amely a tájház hálózat Magyarországon (K) (2000) című – The Network of Rural Heritage Buildings in Hungary (28/12/2000) – eredeti felterjesztésben, valamint a *Világörökségi Várományos Helyszínek Jegyzékéről* szóló 27/2015. (VI. 2.) MvM rendelet 5. számú mellékletben helyrajzi számmal is

azonosított, továbbá a Magyarországi Tájházak Központi Igazgatósága adatbázisában szereplő tájház ingatlan. (Ld. *Tájház helyszínek összesített listája*)

Kérelem -nem tájházak esetében- **csak olyan ingatlanok esetében fogadható be, amelyek a b) és c) pontok valamelyikének, és az a) pontnak együttesen tesznek eleget.** Tehát olyan épület vagy építmény, amely egyedi vagy területi védelem alatt áll és népi építészeti emlék. A két feltétel együttes fennállása szakmai ellenőrzés tárgyát képezi, nem teljesülés esetén a Kérelem elutasításra kerül.

Tájházakra vonatkozó kérelem csak olyan ingatlanok esetében fogadható be, amelyek az a) b) és d) pontoknak együttesen tesznek eleget.

A támogatás igénybevételére jogosultak köre:

A népi építészeti emlékek

- helyreállítását megelőző szakmai dokumentációinak elkészítéséhez, illetve
- helyreállítása céljából -a szakmai előkészítéssel már rendelkező ingatlanok esetében- épületfelújításra

igényelhető támogatásra kérelmet nyújthatnak be a védelem alatt álló népi építészeti emlékek

1. belföldi (magyar) lakóhellyel vagy belföldi tartózkodási hellyel rendelkező természetes személy tulajdonosai;
2. belföldi (magyar) lakóhellyel vagy belföldi tartózkodási hellyel rendelkező természetes személy hasznélvezői;
3. belföldi székhellyel rendelkező jogi személy tulajdonosai;
4. belföldi székhellyel rendelkező jogi személy hasznélvezői;
5. belföldi székhellyel rendelkező jogi személy vagyongazdálkodói;
6. a Magyar Állam, az Önkormányzat és kivételes esetben Nemzeti Park, tulajdonában álló ingatlanok esetében az ingatlan hasznélvezői,
7. a népi építészeti karaktert hordozó faluképek helyreállítását célzó, a közterülethez - vizuálisan is- csatlakozó/tartozó népi építészeti emlékek, különösen a szakrális kisémlékek helyreállítására vonatkozóan a helyi **Önkormányzat** (lásd a 4.A. pontban foglalt speciális rendelkezéseket)

(a továbbiakban 1-7. pontokban: **Kérelmező**).

Felhívjuk a jogosultak figyelmét arra, hogy a fent meghatározott kérelmezői körön kívül eső (pl. a fentiekben kívül eső hasznélvezők) személyek által benyújtott kérelmeket a **Megvalósító be sem fogadja**. Kivételt képeznek az olyan hasznélvezők által benyújtott kérelmek, ahol a kérelmet érintő ingatlan magyar állami vagy önkormányzati, illetve nemzeti parki tulajdonban áll. Hasonlóan nem kerülnek befogadásra azok a kérelmek, amelyeket valamely egyházi intézmény tulajdonában álló szakrális emlékre vonatkozóan az önkormányzat nyújtana be. Ebben az esetben a tulajdonos egyházi intézmény jogosult a támogatási kérelem benyújtására.

Nem jogosultak támogatásra:

Lásd Útmutató.

Támogatási lehetőségek:

- szakmai előkészítésre, vagy
- épületfelújításra (szakmai előkészítő dokumentációk birtokában).

Támogatás összege és mértéke

Nem tájházak esetében:

Az odaítélhető vissza nem térítendő támogatás összege kérelmenként

- **szakmai előkészítésre minimum 500 ezer – maximum 2 millió Ft,**
- **épületfelújításra minimum 500 ezer – maximum 20 millió Ft.**

A támogatás mértéke természetes személyek és önkormányzatok (ideértve a kisebbségi önkormányzatokat is) esetén a tevékenység megvalósítása során felmerülő összköltség legfeljebb 80%-a, egyéb esetben legfeljebb 50%-a.

A támogatás folyósítása – a megvalósítás ütemének megfelelően – támogatási előleg formájában egy, vagy több részletben történik, amelyek elszámolásakor a támogatásintenzitás betartása kötelező.

Az elszámolási kötelezettség nem vagy hiányos teljesítése esetén a támogatási előleg jogosulatlanul felhasználnak minősülhet és az Áht alapján az Ávr. szerint számított kamattal növelt visszafizetési kötelezettség keletkezhet.

Tájházak esetében:

Az odaítélhető vissza nem térítendő támogatás összege kérelmenként

- **szakmai előkészítésre minimum 500 ezer – maximum 2 millió Ft,**
- **épületfelújításra minimum 500 ezer – maximum 20 millió Ft.**

A támogatás mértéke a tevékenység megvalósítása során felmerülő összköltség legfeljebb 80%-a. A Bírálóbizottság a veszélyeztetett helyzetben lévő épületek esetében a támogatás mértékét egyedi döntéssel megemelheti a felmerülő összköltség legfeljebb 90%-ára. A veszélyeztetettség mértékének megállapítása a benyújtott dokumentumok alapján a Bírálóbizottság szakmai hatáskörébe tartozik.

A támogatás folyósítása – a megvalósítás ütemének megfelelően – támogatási előleg formájában egy, vagy több részletben történik, amelyek elszámolásakor a támogatásintenzitás betartása kötelező.

Az elszámolási kötelezettség nem vagy hiányos teljesítése esetén a támogatási előleg jogosulatlanul felhasználnak minősülhet és az Áht alapján az Ávr. szerint számított kamattal növelt visszafizetési kötelezettség keletkezhet.

A Támogatási Kérelem tartalmi és formai követelményei:

A Támogatási Kérelem tartalmi és formai követelményeit a jelen Tájékoztató és a mellékelt részletes Útmutató együttesen tartalmazza. A Népi Építészeti Program hivatalos felülete a nepiprogram.hu portál, mely további információs anyagokkal (Műszaki Segédlet, Gyakran Ismételt Kérdések, Tájház helyszínek összesített listája, minta dokumentumok) segíti a Kérelmet benyújtókat. Jelen támogatás **online, a kérelem benyújtás és az ügyintézés kizárólag az online felületen történik.** Felhívjuk a figyelmet, hogy épületfelújításra csak szakmai előkészítés, a szükséges szakmai dokumentációk birtokában van lehetőség támogatási kérelmet benyújtani!

A Támogatási Kérelem benyújtására vonatkozó információk:

A Támogatási Kérelmet a jelen Tájékoztató közzétételét követő **45 (negyvenöt)** napon belül kell benyújtani a Teleki László Alapítvány által üzemeltetett online felületen (www.nepiprogram.hu). A Tájékoztató **2025. augusztus 15-én** jelenik meg, a **kérelmek benyújtási határideje 2025. szeptember 29. 23:59 óra**.

A Támogatási Kérelem elbírálása:

A Támogatási Kérelmekről az Építési és Közlekedési Minisztériumot vezető miniszter által felkért Bírálóbizottság dönt. A döntés meghozatalát követően a Megvalósító írásban (az online felületen keresztül) értesíti a döntésről a Kérelmezőt.

Az előző évekhez képest csökkentett rendelkezésre álló forrás miatt **a szakmai bírálókat során elsőbbséget élveznek a végveszélyben, veszélyeztetett állapotban lévő népi építészeti emlékek helyreállítását, vagyis a szerkezeti mentést célzó helyszínek kérelmei.**

További információ az alábbi elérhetőségeken:

Telefonszám: +36-70-311-5915 (kedden 09:00 - 14:00 között)

E-mail: kapcsolat@nepiprogram.hu

A Megvalósító által indokoltnak tartott egyéb információk:

A Megvalósító a támogatásban részesülő Kérelmezővel – az Ávr., az Áht. valamint a fejezeti kezelésű előirányzatok kezeléséről és felhasználásáról szóló 8/2016. (III. 25.) MvM rendelet alapján kialakított, – a szerződéskötéshez szükséges nyilatkozatok és dokumentumok benyújtását követően köti meg a Támogatási Szerződést.

A fizikai megvalósítási időszak: 2026. március 1. – 2026. szeptember 30.

A kérelmezhető támogatás célja:

- (a) forrás biztosítása a kiemelt történeti értéket képviselő népi építészeti emlékek karbantartására, megőrzésére, felújítására irányuló tervek szakmai előkészítéséhez;
- (b) forrás biztosítása a már rendelkezésre álló szakmai előkészítő dokumentumokra alapozottan részleges vagy teljes helyreállító épületfelújítási tevékenységhez,
 - a kiemelt történeti értéket képviselő népi építészeti emlékek megőrzése, felújítása érdekében.

Jól lehatárolt épületrészek vagy szerkezetek felújítására, vagyis részleges épületfelújításra is van mód támogatási kérelmet benyújtani, akár egy több évre ütemezett teljes helyreállítás részeként. Ebben az esetben a szakmai anyagokban, a kérelem tárgyának szöveges ismertetésében egyértelműen szükséges rögzíteni a tervezett ütemezést, illetve, hogy jelen kérelem pontosan mire vonatkozik.

A szakmai előkészítés és az épületfelújítási tevékenység során a Népi Építészeti Program céljait az alábbiak szerint kell figyelembe venni:

- a meglévő történeti értékek az állagmegóvási, felújítási munkálatok során **nem bonthatók el**;
- elbontás vagy csere csak a helyreállítás megvalósíthatatlanságát alátámasztó szakvélemény alapján lehetséges;
- a támogatás célja a meglévő hagyományos építészeti értékek megőrzése és helyreállítása, így **teljes történeti épület elbontására, újjáépítésére, új épület tervezésére és építésére, tetőtér beépítés szándékával (kialakítására/megtartására) támogatás nem kérelmezhető.**
- a Program nem támogatja a népi építészettől idegen anyag- és színhasználat, szerkezeti megoldások, építészeti formák alkalmazását és az épület eredeti tömegét és térstruktúráját sértő beavatkozásokat, épületidegen funkció kialakítását.

Támogatási kérelem csak a védett épület/építmény beépített elemeire, szerkezeteire vonatkozhat, berendezési tárgyakra nem.

Tájékoztatjuk a Kérelmezőket, hogy a kérelem benyújtásához szükséges online adatlapot kizárólag a nepiprogram.hu portálon lehet kitölteni és a csatolandó mellékletekkel együtt elektronikusan kell benyújtani.

Tekintettel arra, hogy a Megvalósító a támogatást az Áht. 48. § (1) b) pontja alapján pályázati rendszeren kívül nyújtja, a jelen Tájékoztató nem pályázati kiírás. Az igényelhető támogatás nem minősül pályázati úton biztosított költségvetési támogatásnak, erre tekintettel – és figyelembe véve az Ávr. 102/D. § (1) bekezdésében foglaltakat – a támogatási döntést nem szükséges indokolni, a döntéssel szemben kifogás és jogorvoslati lehetőség nem nyújtható be.